

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα ..... 24-2-99 .....

Αριθ. Γνωμ. .... 1 .....

Προς

Τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών

Ενταύθα

Με το υπ'αριθμ. πρωτ. 12275/11.11.1998 έγγραφό σας μας ζητήθηκε να γνωμοδοτήσουμε επί του ακόλουθου ερωτήματος, το οποίο, όπως λέτε, αφορά θέμα γενικότερου ενδιαφέροντος:

"Σύμφωνα με το νόμο 2102/1992, με τον οποίο επικυρώθηκε στην Ελλάδα η Σύμβαση της Χάγης, διατάχθηκε ο επαναπατριsmός των απαχθέντων ανηλίκων τέκνων από την ξένη μητέρα εις τον τόπο της συνήθους διαμονής (Ελλάδα). Μετά τον επαναπατριsmό και την ανάθεση της προσωρινής επιμέλειας των τέκνων στην μητέρα με απόφαση των Ελληνικών δικαστηρίων (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων), δύναται η ξένης υπηκοότητας μητέρα να εκπατρίσει τα ανήλικα τέκνα της και να εγκατασταθεί σε χώρα της επιλογής της, απ'όπου με δικαστική απόφαση (σύμβαση της Χάγης) εξαναγκάστηκε να επιστρέψει τα τέκνα στη χώρα της συνήθους διαμονής (Ελλάδα), με αποτέλεσμα το προσωρινό δεδικασμένο που παράγεται με την απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων να καθίσταται οριστικό;"

Η απάντησή μας (δηλ. η γνώμη μας) στο ανωτέρω

ερώτημά σας είναι η ακόλουθη:

Κατά το άρθρο 1518 § 1 του Α.Κ. η επιμέλεια του προσώπου του τέκνου περιλαμβάνει ιδίως την ανατροφή, την επίβλεψη, τη μόρφωση και την εκπαίδευση του ανηλίκου, καθώς και τον προσδιορισμό του τόπου της διαμονής του. Ομοίως και κατά τη διάταξη του άρθρου 5 εδ. α' του ν. 2102/1992, με τον οποίο κυρώθηκε στην Ελλάδα η Διεθνής Σύμβαση της Χάγης του 1980 για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, το δικαίωμα επιμέλειας περιλαμβάνει το δικαίωμα που αφορά στη μέριμνα για το πρόσωπο του παιδιού και ιδίως το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του. Έτσι, επί τη βάσει των διατάξεων αυτών, η αλλοδαπή μητέρα που υποχρεώθηκε, όπως λέτε, να επαναπατρίσει τα απαχθέντα τέκνα της στην Ελλάδα, όπου ο τόπος της συνήθους διαμονής των, δύναται, αναμφιβόλως, μετά την διαδικαστική απόφαση ανάθεση σ' αυτήν, έστω και προσωρινώς, της επιμέλειας τούτων, να απομακρύνει αυτά από την Ελλάδα και να τα εγκαταστήσει σε άλλη Χώρα της επιλογής της για διαμονή, αφού το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής των ανήκει πλέον σε αυτήν. Σημειωτέον ότι στην περίπτωση αυτή που η αλλοδαπή μητέρα (στην οποία ανατέθηκε η επιμέλεια των παιδιών) εγκατασταθεί μαζί μ' αυτά στο εξωτερικό, ο πατέρας τους έχει το δικαίωμα, σύμφωνα με το άρθρο 5 εδ. β' της προαναφερθείσας Σύμβασης της Χάγης, να μεταφέρει αυτά (παιδιά) στην Ελλάδα (όπου ο τόπος της δικής του διαμονής) για ορισμένο χρονικό διάστημα, η διάρκεια του οποίου θα οριστεί από το δικαστήριο με την ρυθμίζουσα

την άσκηση του δικαιώματος της προσωπικής επικοινωνίας δικαστική απόφαση, ο παρακωλυόμενος δε στην άσκηση του δικαιώματος αυτού προστατεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 1 και 21 της προαναφερθείσης Διεθνούς Συμβάσεως της Χάγης. Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων με την οποία ανατέθηκε στην μητέρα των παιδιών η επιμέλεια του προσώπου τους, έχει προσωρινό χαρακτήρα και ως εκ τούτου είναι δυνατή, ανά πάσα στιγμή, η ανάκληση ή μεταρρύθμισή της, εφόσον τούτο επιβάλλεται από το πραγματικό συμφέρον των παιδιών. Συνεπώς, εν όψει των προεκτεθέντων, θετική προοήκει απάντηση στο ανωτέρω ερώτημά σας.-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Βασίλειος Ξενικάκης

B.M.